

Kako smo gradili Novo Gorico, mesto kljubovanja in kako TEŠ 6, spomenik korupcije ?

Zgodbi gradim pretežno na objavah medijev ter pripovedovanju akterjev. Ni moj namen iskati in opisovati kakršne koli ekonomske ali druge primerjave med tema dvema gradnjama, kajti ti dve gradnji stičnih točk, ki bi jih primerjali, skorajda nimata, seveda če odmislim dejstvo, da zasedata slovenska tla in da v njih sodelujejo Slovenci. V njuni različnosti se primerjava hočeš – nočeš vsiljuje kar sama, kot na primer primerjava med vrhunskimi pesnitvami in tretjerazrednim pisunstvom.

Kako smo gradili mesto Nova Gorica, mesto kljubovanja ?

Odločitev o tem, da Gorica ne bo več naša, je padla 10. februarja 1947, ko je bila podpisana Pariška mirovna pogodba med Italijo in Jugoslavijo, ki je stopila v veljavo 15. septembra tega leta. Meja je bila postavljena in Sloveniji je ostalo le predmestje tedanjega gospodarskega in kulturnega središča goriške.

Toda, še preden je mirovna pogodba stopila v veljavo, smo se tostran meje odločili, da zgradimo novo mesto. Novico o tem, da je gradnja Nove Gorice postala sestavni del prve povojne petletke, s čimer je pridobila zakonsko moč, je iz politbiroja Centralnega komiteja komunistične partije Jugoslavije prinesel v Slovenijo tedanji predsednik vlade ljudske republike Slovenije Miha Marinko.

Pisalo se je torej leto 1947, kar pomeni, da je letošnje leto, jubilejno leto, tako za prve v Novi Gorici rojene Novogoričane, kot za mesto samo in, kar tudi pomeni, da ni pravega Novogoričana, ki bi bil starejši od 70 let.

Spomini na izgradnjo mesta so zelo živi, živahni in zanimivi, z veliko nostalgije in polnimi usti opisov različnih zabavnih prigod, izjemnih poznanstev, morda tudi s kakšnim preskokom amorjeve puščice in doživljenjskim tovarištvom.

Krivična meja, ki je z bodečo žico ločila prijatelje, sorodnike, znance in sosede, je ljudem zadala globoke rane. Na manifestativnem zborovanju na Ajševici 21. septembra 1947, ki se ga je udeležilo preko pet tisoč ljudi, je Miha Marinko ljudski množici zagotovil, da bomo zgradili Novo Gorico in obelodanil tudi konkretne številke namenskih investicijskih sredstev za dela in objekte. Povedal je, da je v načrtu namenjenih skoraj milijardo din samo za Novo Gorico, za stanovanja za približno 10.000 prebivalcev, za upravna poslopja, zdravstvo, komunalne naprave, urbanistični načrt, vodovode, ceste... Odgovornost za izgradnjo mesta sta prevzela Ljudska republika Slovenija in Goriški okraj. Predsednik Marinko je za gradnjo zadolžil ministra za gradnje Ivana Mačka.

Ker je s postavitvijo meje predmestje Gorice ostalo popolnoma brez povezave s Soško in Vipavsko dolino, je bilo najprej potrebno ugotoviti, kje bo do tekle glavne prometne poti in kje bo stalo mesto. Odločitev, glede na reliefno razgibanost, ni bila lahka. Na voljo sta bili dve ravnini, med Solkanom in Kromberkom ter med Šempetrom in Vrtojbo ter ozka dolina v cvetju med goricami Panovca s Kostanjevico in Stare Gore, Rožna dolina, z dotlej glavno cestno povezavo z Vipavo.

Po nalogu ministra Mačka si morali trije arhitekti dobesedno čez nedeljo narisati vsak svoj osnutek novega mesta. Tedanji državni vrh pa je prišel in si neposredno ogledal teren tako, da ga je v celoti obvozil in obhodil. Odločujoč je bil Mačkov pogled v dolino iz Skalnice, ki je podprl idejo arhitekta Mihe Ravnikarja, da se bo mesto Nova Gorica razprostiralo na tedanjih poljih od Solkana do Šempetra, ob Gorici, seveda tudi v upanju, da bo Gorica nekoč spet naša. Tedaj bomo združili obe Gorici v mesto spominov.

Za zagotovitev cestne povezave med Šempetrom in Solkanom, je bilo najprej potrebno zgraditi cesto čez obe ravninski območji goriških predmestij. Če smo te prve mesece leta 1947 hoteli z vozovi, kolesi ali redkimi avtomobili iz Šempetra v Solkan, smo morali na pot skozi Vrtojbo v Bilje, dalje skozi Vogrsko v Ajševico ter od tod skozi Kromberk do Solkana. Ta vožnja okrog »riti v varžet«, je narekovala, da smo takoj v letu 1947 začeli graditi novo cesto iz Šempetra tik ob železniški progi do Rafuta in čez hrib ob Kostanjevici proti kolodvoru in Solkanu. V novembru je gradbeno podjetje za ceste LRS odprlo gradbišče na terenu, kjer danes stoji Nova Gorica. Vodstvo gradbišča je bilo v prostorih tedanje stare opekarne (Frnaža). Nova cesta je bila dograjena že v letu 1948. Povezala je obe jedri bodočega mesta Nove Gorice, Šempeter in Solkan. Vendar ta cesta še ni bila najpomembnejša prometna povezava novega mesta. To je postala šele cesta skozi predor Panovec, ki je bil zgrajen leta 1949 v dolžini 215 m.

Ob urejanju cestnih povezav se je vršila priprava zemljišč, od regulacij potokov zaradi osušitve zemljišč do iskanja in izvajanja protipoplavnih rešitev.

Tedanje povojno pomanjkanje gradbenega materiala, delovne sile in denarja za investicije so nadomeščali dobra politična propaganda in resnični zanos. Delovne sile skoraj ni bilo. Primorci so se zaradi fašističnega

nasilja na tem območju množično izseljevali v druge predele Slovenije ali v tujino. Tedanjim podjetjem, ki so gradila novo mesto, je priskočila na pomoč Ljudska mladina Jugoslavije in v letu 1948 na gradbišču nastajajočega mesta organizirala mladinske delovne brigade. Aktivirala je 5000 brigadirjev, 3000 iz Slovenije in 2000 iz drugih republik. Kljub strahu pred brigadirji, so imele njihove akcije velike učinke, v delu, v pridobivanju znanj pri delu, ki so ga opravljali, v tekmovalnosti in tudi v širjenju splošne izobrazbe, pismenosti in ne nazadnje tovarištvu, pod geslom bratstva in enotnosti.

Prve brigade mladih (654 mladincev in mladink) so pričele z delom v Novi Gorici decembra 1947 na regulaciji potoka Lijaka. Prostovoljnega dela se je udeležilo tudi okrog 3.500 prebivalcev okoliških vasi, s čimer je bil postavljen temelj velikim regulacijskim delom v skupni dolžini 9.300 metrov. To je bil največji projekt na Primorskem v prvem letu prve petletke. S tem je bila urejena zaščita pred poplavami na 250 ha zemlje. Obseg dela mladine v tem projektu je bil 65 odstoten.

Mladina je tekmovala na vseh področjih in vrstila so se priznanja posameznim mladinskim brigadam, ki so znatno prekoračevale normo in imele tudi najboljše rezultate na prosvetnem, športnem in politično vzgojnem področju. Brigadirje je ob delu vedno spremljala pesem. Njihova himna je bila **Pesem graditeljev Nove Gorice**, Toneta Javorja.

***Kliče nas Primorska naša, zemlja trt in skal,
kliče Nanos iz daljave, Soče modri val.
Mi gremo odločni, čvrsti, v prsih nam je silen žar,
narodu Gorico bomo dali v dar.***

***Kdor boji se žuljev, znoja, naj se skrije v kot!
Svobodo kdor ljubi zlato, z nami brž na pot!
Pesem dela bo zvenela, zrasel nam bo lepši vrt,
zrasla bo Gorica nova, sredi oljk in trt.***

***Sonce sveti nam v očeh,
naš korak je mlad, krepak,
naša pot pelje od zmag do zmag,
spremlja pesem nas in smeh.***

Da so bili učinki dela mladinskih delovnih brigad res veliki, so redno poročali vsi časopisi. Njihove dejavnosti so bile številne, od študija na različnih tečajih, do čitalnih, diskusijskih, marksističnih, dramskih in risarskih krožkov, prebirali so domačo in tujo literaturo, pisali in ustvarjali. Nepismeni so se učili branja in pisanja. Izdali so svoj časopis Brigadir, kjer so objavljali prispevke brigadirjev in aktualne novice. Predhodni strah pred nestrokovnim delom delovnih brigad je bil odpravljen. Delovodje so o njih govorili le pohvalno. Napak skoraj ni bilo.

Podatki iz tistega časa pravijo, da je bilo izkopanih 95.806 m³ materiala tretje kategorije, 64.303 m³ materiala druge kategorije, prevoženo 20.192 m³ materiala raznih kategorij, premetano 686 m³ materiala, očiščeno 32.000 m³ terena, humusirano 10.886 m² pobočij struge potoka Korena, na potoku Korenu je bilo položeno 30.246 m³ travne ruše, splanirano 41.111 m² terena, očiščeno 14.121 m dolžine odtočnih jarkov, naloženo in razloženo 2.534 m³ raznega materiala, pripravljeno 1.531 m³ gradbenega materiala, sezidano 556 m³ zidu, zbetonirano 3.453 m³ betona za temelje gradb, tovarn in mostu, v nasip nabito 1.392 m³ materiala in opravljenih 55.873 prostovoljnih delovnih ur pri raznih pomožnih delih.

13. junija 1948, na udarniško nedeljo, ko se je na gradbišču novega mesta zbralo 3.600 domačinov in 300 udarnikov iz Srbije, je tedanji predsednik Okrajnega izvršnega odbora Jože Primožič - Miklavž vzdal temeljni kamen v prvo stavbo Nove Gorice ter s tem odprl zidarska dela na visokih gradnjah Nove Gorice. Kamen je vzdal v temelje stanovanjske hiše na Kidričevi ulici št. 29 (ruski bloki) pod njegov severovzhodni vogal.

Po odhodu mladinskih delovnih brigad je spet postajalo vse bolj pereče pomanjkanje delovne sile za najtežja dela. Zato je minister Maček naložil Občinskemu ljudskemu odboru, da skupaj s sindikalno podružnico organizira prostovoljno delo, ki bi bilo v pomoč gradbenemu podjetju in nastale so nove tako imenovane frontne brigade. Frontne brigade, ki so bile organizirane v treh izmenah, so v letu 1949 nadomestile mladinske delovne brigade.

Vsako nedeljo so prišle na pomoč na gradbišča prostovoljne frontne brigade iz bližnjih vasi. Tudi tu se je razvila tekmovalnost, saj so frontovci iz Vipavske doline tekmovali s frontovci iz Brd, Krasa in Grgarja. Pred seboj si imeli le en cilj in sicer, več kot bodo naredili s prostovoljnim delom, prej bodo imeli svoje gospodarsko in kulturno središče.

Prav tako so pričeli med seboj tekmovati delavci podjetjih SGP Primorja, Republiškega gradbenega podjetja za ceste, Apnenice Rdeča zvezda, Cementarne Anhovo ter opekarn v Renčah, Bukovici in Biljah. Delali so po brigadnem sistemu, presegali letne plane, proglašali udarnike. Zgradili so, danes bi temu rekli – samooskrbno - delavsko naselje. Podjetja so sama kmetovala, imela so svoje hleve in svoje trgovine. Ta delavski ekonomat je v Novi Gorici v času gradnje obsegal 20 ha površin, posejanih s krompirjem, zelenjavo in drugimi pridelki.

Pridelke so celo izvažali na gradbišča v Ajdovščino in Idrijo. Delavski ekonomat sta organizirala uprava gradbišča in sindikat z namenom, da omogočijo delavcem čim boljše in čim udobnejše življenjske pogoje.

Do konca leta 1950 je bilo dograjenih pet stanovanjskih blokov in v novem mestu je tedaj prebivalo 700 ljudi, če ne štejemo delavcev in delovnih brigad. Gradnja mesta se je nadaljevala z manjšimi ali večjimi problemi, kot povsod po svetu. To je bil čas, ko je vsako uradno listino spremljal tovariški pozdrav: Smrt fašizmu in svoboda narodu!

»Nova Gorica je pričela funkcionirati. Prvi njeni življenjski koraki so to, šele njen začetek imamo. Morda se zdi komu, da je skromen ta začetek Nove Gorice, toda mi gradimo Novo Gorico istočasno, ko postavljamo ogromne elektrarne in tovarne, ko kopljemo kanale in osušujemo močvirje, ko odpiramo nove rudnike ter razširjamo stare, ko vrtamo nove izvore nafte, ko gradimo nove železnice in dopolnjujemo stare, ko gradimo nove ladje in obnavljamo porušene luke ter delamo nove, ko gradimo avtostrado in delamo še mnogo mnogo drugega. V prvi petletki smo že do sedaj zgradili ogromno. A tako mnogo tega bi hoteli zgraditi hkrati, da nam je zmanjkalo delovnih rok in da moramo z nekaterimi deli malo odjenjati, da dovršimo brez odloga najbolj važne gradnje...

Nova Gorica ne spada k največjim med njimi. Toda ima med njimi svoje posebno mesto, svoje posebno specifično poslanstvo, najbolj samosvoj izraz. Nova Gorica je naš protest zoper krivične in nenaravne meje, ki so nam iztrgale našo staro sončno Gorico, je pa obenem več kot protest. Nova Gorica je naše kljubovanje, je izraz naše volje, da se ne ustrašimo ovir in ne obupamo pred težavami, temveč, da se upremo vsem nevšečnostim, vsem nasprotjem in nasprotnikom ter da ne odnehamo, dokler ne zmagamo.« (dr. Anton Melik: Naša velika dela, Prešernova knjižnica 1951, stran 249)

Kako smo gradili TEŠ 6, spomenik korupcije ?

Nekje za zaprtimi vrati, več vlad nazaj, je padla odločitev, da bomo zgradili Termoelektrarno Šoštanj 6 (TEŠ 6). Vsled načina odločanja je gradnja kmalu vzbudila ogromno dvomov v njeno koristnost in v njen namen, ki so jih bila polni mediji in družabna omrežja. Zlasti aktivno je gradnjo obravnavala Koalicija civilne združbe ekonomskih in drugih strokovnjakov SINTEZA, katere javno objavljeno kronologijo gradnje TEŠ 6 povzemam v nadaljevanju.

»Vlada Slovenije je bila decembra 2006 seznanjena s ceno glavne tehnološke opreme v vrednosti 600 milijonov evrov; v septembru 2007 se je cena za opremo dvignila na 954 milijonov evrov, da bi dosegla junija 2008 dosegla že 1,343 milijonov evrov. Po tej ceni je bila podpisana pogodba s francoskim dobaviteljem Alstom junija 2008. Decembra 2009 pa je bil sklenjen aneks k pogodbi za dobavo opreme za 1.103 milijonov evrov.

Gradnja objekta TEŠ 6 se je začela v decembru 2009.

Prvi negativni odmevi se pojavijo v javnosti že 19. decembra 2009 (ekonomist Jože P. Damijan »Smrdi do neba – Ekološka bomba iz Šoštanja«), češ da gre »za obupno slab energetskega projekta, ki je nujno potreben tako kritične presoje stroke kot tudi finančne in protikorupcijske komisije«. Damijan opozarja tudi na dejstvo, »da sta dva glavna protagonista naložbe v TEŠ 6 aktualna vladna ministra Franci Križanič in Matej Lahovnik« in zahteva dodatne (prave) podatke za javnost in nadaljnjo javno diskusijo o prihodnji usodi projekta.

Nekdanji gospodarski minister Andrej Vizjak je (30.1.2010) polemičen (v dialogu z direktorjem TEŠ 6 Urošem Rotnikom), »da bi bilo bolje za razmeroma nizke stroške posodobiti peti blok, ki bi imel skupaj s plinskima enotama 429 megavatov moči, kot graditi drag nov šesti blok«.

»Rekordna naložba, vredna 1,1 milijarde se že izvaja, čeprav še ni jasno, kako bo projekt financiran,« poročajo Finance (4.2.2010). Predsednik Holdinga slovenskih elektrarn (HSE) Borut Meh precej nedoločeno in pogojno govori o finančni konstrukciji: »300 milijonov evrov pomenijo lastni viri HSE, sto milijonov evrov bo priskrbel TEŠ, 550 milijonov pomenijo posojila Evropske investicijske banke (EIB) in 200 milijonov evrov pa naj bi priskrbel Evropska banka za obnovo in razvoj (EBRD).

Predsednik vlade Borut Pahor je bil 16.3.2010 opozorjen s pismom skupine (Kovačič, Bavdaž, Petrač) o nesprejemljivem nadaljevanju projekta - vsaj do jeseni tega leta, kot je že Pahor obljubil (po drugi seji vladnega strateškega sveta za energetiko).

Vlada se ni odločila, da zaustavi nadaljevanje del, vodstvo TEŠ pa je pospešeno gradilo in povečevalo potencialno škodo zaustavitve projekta - s politiko izvršenih dejstev.

Javnost je bila 19.4.2010 opozorjena (članek V. Šoukala »TEŠ 6 kot del proti-izhodne strategije«), da je TEŠ 6 slaba rešitev za prevzete obveznosti za znižanje emisij toplogrednih plinov Slovenije in za uresničenje sprejetih namer v vladni »Slovenski izhodni strategiji« (februar 2010). Če bo postal nizek »ogljčni odtis« zakonska norma, ga bo zaradi delovanja TEŠ v Sloveniji izjemno težko zagotoviti. Stališče okoljskega aktivista Georga Monbiota, »da se je do sedaj motil o najslabšem načinu pridobivanja elektrike, in ugotovil, da to ni premog, ampak lignit, po možnosti še nadpovprečno radioaktiven in z veliko vsebnostjo žvepla«. Izvršni direktor Greenpeace poziva v odprtem pismu slovenskemu predsedniku Borutu Pahorju, »naj preneha podpirati fosilna goriva«.

Komisija za preprečevanje korupcije (KPK) je ministru Francu Križaniču v načelnem mnenju priporočila, naj se v prihodnje izloči iz odločanja o projektu šestega bloka, ker je bil pred ministrom direktor in solastnik Ekonomskega inštituta pravne fakultete, ki je junija 2006 izdelal ugodno študijo o ekonomski primernosti naložbe v šesti blok.

Delo poroča (25.5.2010), da je blok šest dokončno dobil podporo Pahorjeve vlade. Minister Lahovnik pripravlja uradno pismo vlade o naložbi; jutri bo vlada že verjetno odločala o poroštvu za posojilo 440 milijonov evrov (EIB). Na pogovorih v Šoštanju (Pahor, Lahovnik in Žarnič) so bil vladni predstavniki očitno zadovoljni z odgovori HSE (Meh) in TEŠ (Rotnik).

Vlada je 16.6.2010 potrdila s pismom o podpori za odobritev dolgoročnega posojila EBRD za 200 milijonov evrov. Poudarjena je bila predvsem vloga ministra Lahovnika (v nasprotju z ministrom Golobičem), ki je bil vnet zagovornik gradnje šestega bloka in šaleškega lobija.

Nekaj dni zatem je (julija 2010) Lahovnik, ki je svojo vlogo pri TEŠ 6 odigral do konca, odstopil z mesta gospodarskega ministra. Ministrsko mesto je - po nepričakovanem Lahovnikovem odstopu - prevzela Darja Radić.

Evropska banka - EBRD je 21.7.2010 odobrila 200 milijonov evrov posojila za projekt, ki je trenutno ocenjen na »okoli 1,2 milijarde evrov«. Posojilo je bilo končno podpisano 12.1.2011. Evropska investicijska banka pa je 16.2.2011 sprostila še 110 milijonov evrov (od celokupnih 550 milijonih evrov) za TEŠ 6.

Skupina (Spomenka Hribar, Anton Komat, Vili Kovačič in Mihael G. Tomšič) je od vlade (23.6.2010) z memorandumom zahtevala »spremembo energetske politike, ki bo okoljsko in ekonomsko dolgoročno vzdržna, ne pa klasično kurjenje premoga v šestem bloku Termoelektrarne Šoštanj in ustavitev projekta TEŠ 6«.

Minister Franc Križanič je (v Velenju 20. avgusta 2010) izjavil, da namerava vlada »kasneje« reševati težave glede poroštva (za kar je potrebno soglasje parlamenta) za mednarodno pogodbo za 440 milijonov evrov posojila. »To pomeni, da vlada namerno rine v položaj, v katerem bo potem – v drugi fazi projekta – sama sebe razglasila za ujetnico razmer, ki jih bo sama povzročila,« piše ekonomist Vili Kovačič (»Obvod parlamenta« 11.9.2010). »Gre za prvovrstni nateg – perfiden načrt predstavitev odločanja o poroštvu v drugo fazo projekta, ko bo poroštvo pod težo na stotine zapravljenih milijonov zlahka izsiliti.«

Ministrica Darja Radić je na seji vlade (1.10.2010) predlagala razrešitev nadzornika HSE in izrazila nezadovoljstvo z upravo HSE (Borut Meh) in TEŠ 6 (Uroš Rotnik). Rotnik je bil nato odstavljen 11.11.2010 z mesta direktorja TEŠ 6, na njegovo mesto je bil imenovan Simon Tot: kasneje je bil razrešen tudi Borut Meh (HSE) in na njegovo mesto imenovan Matjaž Janežič. Kot ocvirek naj navedem še izjavo odstavljenega U. Rotnika, ki je v slovensko TV kamero ob razrešitvi povedal, »da so provizije dobili tisti, ki so ga odstavili.«(!?)

Tudi nova vlada (pod vodstvom Janeza Janše) je dala 23.2.2012 pozitivno mnenje na zakon za državno poroštvo za posojilo EIB ob predpostavki »uveljavitve ustrezne odgovornosti za tiste, ki so v preteklosti projekt TEŠ 6 vodili negospodarno, netransparentno, neracionalno in s premajhno skrbnostjo«. Končno odločitev o državnem poroštvu pa je imel državni zbor.

Državni zbor je zakon o državnem poroštvu (z minimalno potrebno večino) sprejel julija 2012. Zakon o ratifikaciji poroštvne pogodbe je začel veljati 30. decembra 2012. TEŠ je dobil 440 milijonov evrov posojila EIB, poroča Delo 15.3.2013. »S črpanjem posojila je dokončno sklenjena finančna konstrukcija projekta in s tem so zagotovljeni pogoji za njegovo uspešno nadaljevanje in dokončanje,« so zapisali v TEŠ-u.

Zgodba o višini cene projekta pa se nadaljuje. Zdaj se je zaenkrat ustavila pri 1,43 milijarde evrov. »Razlogi za to so aneksi k pogodbi z Alstomom, zavajanje pri zadnjih investicijskih programih, svoj kos pogače pa je hotela politika,« poroča Delo 20.5.2013.

Novinar Dela Aljaž Pengov Bitenc je v članku (»Aktivno gledanje vstran«) z dne 8.12.2013 komentiral izjavo predsednika Računskega sodišča Tomaža Vesela, ki je dejal, »da bi bilo računsko sodišče pri reviziji tega projekta neučinkovito«. To izjavo je potrebno razumeti v luči odstopa Komisije proti korupciji (KPK), ki je kot enega glavnih razlogov za odstop navedlo nesodelovanje politike pri razreševanju problema TEŠ 6, s katerim se je KPK »širše ukvarjala, mimo zgolj kazensko – pravnih vidikov«. Član KPK Rok Praprotnik je celo pojasnil, »da v Sloveniji ni ustanove, ki bi takšen primer kot je TEŠ 6, lahko celovito preverila«.

Računsko sodišče je februarja 2014 le sklenilo, »da bo uvedlo revizijo smotrnosti poslovanja Slovenske odškodninske družbe (SOD) in HSE v zvezi z investicijo TEŠ 6«. Računsko sodišče je predlogu zaključnega računa državnega proračuna za leto 2013 izreklo v juliju 2014 »mnenje s pridržki«, kjer je med drugim ugotovilo, da pri izdaji poroštva za 440 milijonsko posojilo EIB ni izpolnjen pogoj potrebnih sredstev za pokritje poroštva.

»Odgovorni vladi se TEŠ 6 ne bi zgodil« je naslov članka v Delu z dne 27.1.2014. Novi generalni direktor HSE Blaž Košorok je izjavil, »da so poslovodstva Teša in HSE zavedla vse vlade doslej..., danes se pa politiki medsebojno obtožujejo, kdo je za projekt TEŠ 6 bolj kriv«.

Cena premoga, ki je eden od najbolj bistvenih elementov ekonomsko uspešnega delovanja TEŠ 6, je bila s strani odgovornih (n.pr. vodja projekta Uroš Rotnik, direktor premogovnika Velenje Milan Medved itd.) zajamčena 2,25 evra na gigadžul. Rudnik Velenje seveda ni mogel zdržati takšne nizke cene in je izsilil za petino višjo: 2,95 evra za gigadžul, v letu 2014 celo 3,25 evra za gigadžul.

»Skrivnostno - čudna dogajanja« iz te kronologije zahtevajo dosledno celovito revizijo projekta ustreznih državnih institucij in kaznovanje odgovornih krivcev (tudi odvzem morebitnih premoženjskih koristi) za žalostno podobo in rezultate projekta TEŠ 6.«

(Za SINTEZA-KCD zbral Vito Šoukal, 18.09.2014)«

Civilna združba strokovnjakov, ki še vedno redno spremlja dogajanja na tem področju, pravi, da TEŠ 6 ni le problem energetike, ekonomije in okolja, temveč tudi problem nedelovanja demokracije, politike in pravne države. Vztraja pri celoviti forenzični reviziji projekta in kaznovanju odgovornih krivcev. Na njihovo pobudo je računsko sodišče začelo revizijo. Namesto zahtevane forenzične analize celotnega projekta in posledic je bila v začetku leta 2015 ustanovljena Parlamentarna preiskovalna komisija. Računsko sodišče je smelo javno objaviti le »potemnjeno« verzijo poročila, parlamentarna preiskovalna komisija o TEŠ 6 preiskuje delovanje svoje politike, njihovih pajdašev in konkurence, v interesu preiskave še ne vemo kaj delajo drugi organi pregona.

Epilog zgodbe TEŠ 6 ni znan. Edina otipljiva verjetnost je nov prispevek na položnici za elektriko za energetska učinkovitost, zaradi naše ekonomske neučinkovitosti. Nekaj takega prinaša predlagana novela energetskega zakona EZ-1 (ki pa je bila, tudi zaradi glasu iz ljudstva, umaknjena).

Ana Jug, 21.3.2017